

tioner. Hvad der er det Sikke derved, er, at man strax faaer en bestemt Udgift og senere en aarlig til Vedligeholdelse, medens der er saa fjern Udsigt til at komme til at benytte Ruinen til Fuldbendelse, at i Aarenes Løb disse Summer vilde, med Rente og Rentesrente komme til at blive et ikke ubetydeligt Beløb. Det er disse Grunde, hvorfor jeg troer, at man ikke skal gjøre Noget for at vedligeholde Ruinen. Men selv om disse Grunde ikke havde stor Vægt, saa vilde jeg dog af en anden Grund sige, at man ikke skal prøve paa at vedligeholde Ruinen, fordi man alligevel ikke vilde komme til det tilsigtede Resultat. Man har nemlig stillet i Udsigt, at Bygningen skulde fuldendes enten til en Kirke eller til en anden Bygning; det er ganske vist, som den hviilarede Indenrigsminister har sagt, at der har været arbejdet og spekuleret meget paa en saadan Anvendelse. Jeg vil nu for det Første fremsætte den Paastand, at Bygningen ikke kan bruges til en Kirke, og navnlig ikke til en protestantisk Kirke, idet saavel dens Størrelse som dens Form gjør den aldeles ubrugelig dertil. I aluistisk Henseende er den nemlig aldeles forkastelig, og dens Dimensioner ere saa store, at en Menighed ikke kunde fylde den. Det er det Uheldige ved det hele Anlæg fra Begyndelsen af, at man ikke alene har begaaet den Feil, ikke at beregne Pengemidlerne, der skulde til, men man har ogsaa begaaet den Feil, at have villet gjøre noget langt Større, end Forholdene tilfagde; man har villet efterligne St. Peterskirken i Rom, og det er den væsentligste Marsag til, at Værket ikke er blevet eller kan blive fuldendt. Der er sagt, at der paa denne Bygning er anvendt 858,000 Rb., og at vi skulle see at bringe Noget ud deraf; men derved bringes en Faktor ind, der forvirrer Regnestykket; det Gæste, vi skulle see hen til, er, hvad Værd det, der nu staaer, har for os; hvad det har kostet, er en ganske ligegyldig Sag, og naar man hidtil ikke har kunnet finde nogen hensigtsmæssig Anvendelse for denne Ruin, saa kan man ikke paa staae, at en saadan nok kan findes; man veed da ialtfald slet ikke, hvad det vil komme til at koste at omdanne den. Man vilde altsaa ved nu at bevilge et Beløb i den Hensigt gjøre det første Skridt til atter at komme ind

paa det Uvisse og Uklare, som man engang er kommen fra, og hvis Udfald man nu aldeles ikke vilde kunne forudsæe. Men selv om det var fornuftigt og rigtigt at tænke paa at fuldende Ruinen til en Kirke, eller selv om man vidste en eller anden Bygning, som paa en hensigtsmæssig Maade kunde staaes deraf, saa vil jeg sige, at den tredje Deel af Forslaget, allerede nu at sælge Byggegrunden af Pladsen, vilde være det Alleruheldigste. Jeg vil henstille til Enhver, om man, selv om man havde en Byggeplads af en større Udstrækning — den, der her er Tale om, er temmelig indskrænket — og man vilde opføre en Bygning derpaa af saa store og betydelige Dimensioner som denne — om man ikke da vilde begynde med at opføre Bygningen og see, hvormegen Plads det var nødvendigt at have uden omkring den for at fyldestgjøre de Fordringer, som Bygningen selv gjorde, og først siden efter sælge det, som man kunde undvære, til Byggegrunde, istedetfor at begynde med at sælge Byggegrunde og lade det komme an paa, om den Plads, der blev tilbage, var tilstrækkelig for Bygningen. Men naar man allerede har en Bygning af en vis given Bestaffenhed tilstede, saa er det i allerhøjeste Grad vigtigt at være vis paa, inden man bortselger Byggegrunde omkring den, at man har den tilstrækkelige Plads, som Benyttelsen af en saadan Bygning fordrer. Det er f. Ex. vist, at dersom man vilde bygge en Kirke, maatte man have fornøden Plads omkring den, blandt Andet til den Mængde Bøgne, der samles der ved visse kirkelige Handlinger, som Altergang, Konfirmation, Rigbegængelser m. m., og isald man tilmed vilde reise en Kirke af saa storartede Dimensioner, som den heromhandlede vilde faae, maatte der dog virkelig gives dertil en forholdsviis stor Plads, selv om man ikke af æsthetiske Hensyn maatte ansee det fornødent. Men naar vi nu see hen til det foreliggende Tilfælde, saa er det ganske vist, at Forslaget vilde medføre et stort Misforhold i saa Henseende. Jeg er istand til paa en anstuelig Maade at kunne give de Herrer en Forestilling om, hvor stor denne Kirke vilde blive; lad os tænke os Rundetaarn lagt ned paa Jorden, saa har man Diametren i Marmorkirken; forestil dem en Cirkel, i hvil-